

Nr. 18.

Brasovu,

4. Martie

1861.

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si
fótea un'a data pe septemana, ad.

Mercurea si Sambat'a.

Pretiul loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. iula-
intrulu monarchiei.

GAZETA TRANSSILVANIEI.

Conferentiele din Alba-Juli'a.

I.

Anca mintile ómenilor multu tempu se voru ocupà cu aceste conferentie; anca cursulu si resultatulu loru multu tempu va fi produsu si reprobusu, scrisu si rescrisu prin jurnale, vorbitu si resvorbitu prin salóne, discutatu si disputatu in cercuri private. Ásia, deh! se ne mai ocupam si noi cu ele, si se ne ocupam chiaru acum candu pote resultatulu acelora e subternutu la tronulu principelui.

Scimu cu totii ca acea conferentia, séu mai bine membrii acelei conferentie, au fostu convocati in urm'a diplomei din 20. Octobre si conformu cu biletulu catra contele de Rechberg. Scimu si aceea, ca in acestu biletu sunt, ásia dicundu, specialisate elementele din cari avea de a fi compusa conferent'a; si ca in acestu biletu, precum si in manuscriptulu din 21. Decembrie, e expresa sfer'a de aptititate séu adeca competenti'a conferentie. Pentru ce totusi magiaro-secuili nu s'au tienutu intre marginile acestei competéntie, — dupa ce si ei nu-mai in puterea acestui biletu au luat parte la conferentia, — pentru ce, me intoreu a dice, ei totusi au imnoratú sfer'a de aptititate prescrisa in acele scisori? Eu nu vren se 'mi resolvu aceste intrebari; ci lasu se respunda respeptivii.

'Mi voiu pune inse alta intrebare: fost-au in conferentia, reprezentate téte acelle elemente ce sunt exprese in biletulu mai susu memoratu? Eu voiu dice ca bá. Cine e de vina? Respunda respeptivii. — Magiarii, séu mai bine jurnalele loru dicu, ca in conferent'a din Alba-Juli'a au fostu reprezentate patru elemente séu categorii: magiarulu, secuiliu, sasulu si cetatianulu; apoi adaoga ca acolo s'a mai aretat si o a cincea categoria séu elementu: romanulu. — Eb, care anca amu avutu onore a ave intrare in acea conferentia, n'am uvidutu acolo neci de cum atate elemente; ci amu vidiutu trei elemente facie in facie: romanulu, magiaro-secuiliu si germano-sasulu; celu deaprima representantu numai dupa cum a placutu la alu doile; acesta dupa cum a impartitu parte si-a facutu; alu treile tréca ducale. Dar' aceste elemente, reprezentate cum au fostu, se vedea a consacra ori ce interesu pentru interesulu de nationalitate: si aci jace criteriul assertiunei nóstre, ca in conferent'a din Alba-Juli'a n'au fost reprezentate decat numai trei elemente; si o judecu acésta nu numai din fisionomia, colórea séu expresiunea esterna a acestor elemente, ci o dicu si o afermu din chiaru vorbirile si opiniuile a toti membri in specie.

Vorbirile loru le-ati potutu vedé reproduse prin jurnale. Se vedemu coloritulu séu fisionomia acestor elemente.

Se te miri, façia celor 24 membri magiaro-secui nu era cea ilare si plina de triumfu, care o vedea in alte adunari ale loru; capulu loru lu vedea curbatu si incaruntitu in cugete ce anim'a nu le aproba; si éra anim'a loru pare ca simtiá greutatea celor nedreptati ce au comisul din secle cu un poporu care le-a datu ménă de fratria anca atunci candu ei amblau ratecindu fara tiéra si fara unu locu de repausu; pareca memoriel de patru cente de ani téte li s'ar si aratat aci ca intr'o panorama — si unu mortu — viiu le-ar' dice: eaca préd'a constitutiunei si legilor vóstre! eaca unde m'a aruncat nu dicu numai confidentia ci si lasitatea mea, nu dicu numai superbia ci si astutia ta! Vedi, neci intriga, neci conjurari, neci cate téte uneleluri ce s'au facutu in contra méa, nu ma potutu stingé! éca unul fara altulu nu mai potemu viié: mórtea unita nu pote fi viéti'a celiialaltu; precum éra, viéti'a ta e conditionata numai dela viéti'a mea! — Si totusi, déca cu o cavitatura de ochiu a i fi potutu concentrá téte radiele celor 24 fecie magiaro-secuiesci, a'i si observat upe téte

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1 sémi, si 15 fr. pe unu anu. Se prenumera la téte postele c. r., cum si la toti cuhoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit” se ceru 8 cr. val. austr.

cá pe un'a unu surisu tragicó-ironicu, care are conscientia a téte sapete sale trecute, ma care totusi nu vre a se induplecá, si anca odata nu voiesce a cede vocei ce din pamantu se redica si strigandu striga: nu mai cuceriti, nu mai nedreptatiti! — Si apoi ce? noi (ungaro-secuui) avemu nationalitate politica, noi avemu legi, si nu vremu se ne periclitamu (?) recunoscindu nationalitate si pentru „servum pecus”; destul deca acest'a are paie, fegulu e pentru domni!! —

Ea' fisionomia elementului romanh in conferentia, erá spechiul *) melanolicu alu tristetiei, ingrijirei si — resolutiunei; si se parea ca dice: éca, romanii nu pretindu alta de catu aceea co e conditiunea de viéti'a pentru unu poporu liberu: nationalitate politica; nu e acésta ceva nou séu improvisarea unui momentu; o dorintia, o aspiratiune, o pretensiune secularu e acésta a romanilor; ca, se vedeti; in sinodulu de suptu Teofilu determinara romanii cá se se recépa; mai toti episcopii dupa aceea au lucratu pentru receperea națiunei si a religiunei romanesci; Inocentiu Micu a staruitu neconclanu pentru recunoscerea nationalitatiei si religiunei romane; investiturile lui Grigoriu Maiorul nu au avutu alt'a decat u totu aceste de scopu; rescól'a romanilor suptu Hora anca nu a avutu decat u totu acestu carapteru, de óra ce téte libertatile nationali, individuali, intelectuali si materiali erau numai in man'a magiarilor uoveri; apoi in documentulu celu mai memoraveru, si mai energiosu dela an. 1791 e expresa cu cele mai vii colori preteusiuinea romanilor de a si restituiti in drepturile loru politice-nationali, chiaru cá cum le-au avutu inainte de uniunea cea fatala dela a. 1437; dupa acestu documentu a urmatu alta cerere, apoi altu memorialu, totu numai pentru restituirea acelorui drepturi de națiune politica; la a. 1834 se reinnoiesce petitiunea dela a. 1791 pentru nationalitate, ca adeca romanii se se constituiesca cá națiune de sine si in numele seu; la patru ani dupa acésta reinoire apare Gazet'a Transilvanie, si se lupta si scrie, si aréta la téta lumea ca dorintia, aspiratiunea si pretensiunea romanilor e universale acum, si cintesce numai de a formá si ei (romanii) națiune politica si de sine statotória; apoi la a. 1842 protestulu Blasianilor in contra legei de limb'a ungurésca; apoi chiaru si procesulu cu episcopulu Lemény, care erá atatu de aplecatu magiarismului — téte aceste n'au fostu alta decat u procesu continuu e secularu alu națiunei romane pentru recastigarea drepturilor sale de națiune politica si independente.

Dar' éca apoi anulu 1848: aceeasi idea, aceeasi tendentia, aceeasi lupta, manifestata anum de națiunea întréga: e viiu anca si prósperu in memor'a tuturor concluziunii adunarei nóstre națiunali din Blasius: totu poporulu romanu a pretinsu recunoscerea nationalitatiei sale politice; 12 ani trecuta de atunci încóce, ani de lupta si de suferintie, ma romanii nu s'au pututu abate precum nu se voru abate neci odata dela pretensiunile loru pe catu de drepte pe atatu de vechi. Eaca in urma si conclusulu națiunei romane in adunarea națiunale din Sabiu; — si éca si astazi in asta conferentia remnicolare, romanulu, séu noi cari suntemu aici chiaru si numai cá privati, nu reproducemu alta decat acésta aspiratiune secularu, nu representamua alta decat lupt'a vechia pentru limb'a si națiunea romana, cá se o potemu vedé odata, dupa atatu amaru de tempu, restituita in drepturile sale politice, nu cá suferita, nu cá lipitura, nu cá aservita, ci ca națiune politica, libera si independente in constitutiune cá si celealte națiuni colocuitórie. — Acésta era expresiunea fisionomiei elementului romanu in conferentia despre care ne e vorb'a.

Dar' fisionomia elementului sasescu? E greu a dá o colóre viia si genuina la acésta fisionomia: schimbatoria cá tempulu, vacilante cá dubietates, séu mai bine unu ibis-redibis politicu, o colóre bicolor.

*) Oglinda.

o resolutiune neresolută, o camera obscura; ci s'ar poté asemenea și cu unu ochiu de ferestra, prin care vedi în casa dar' nu vedi chiaru, vedi apoi afara dar' nu vedi totu. Asia acésta fisonomia se parea a esprine: vedem dreptatea causei romanilor; amu fi prompti a o să recunoscă, că, vedeti, nu potem să nu ne reserbam ceea, ca n'amură se offendam pe aliații nostri de patru cente de ani! ci faceti voi numai amendoi, ca noi (sasii) suntem invetiați a ne schimbă colorea — și apoi că națiune aruncata în aeru totu în picioare vomu cadé . . .

Asia fisonomia elementului magiaro - secuiescă, eră expresiunea pertinacității tragic-ironice; fisonomia elementului română, eră expresiunea adveratatiei apesate; eră fisonomia elementului germano-sasescă, eră expresiunea ochiului de ferestra.

Astu forma amu vediutu trei elemente în conferenția din Alba, Juli'a. — (Va urmă.)

Брашовъ, 14. Марцъ. Штіреа деспре кончесіоне знеі аднърі рохъпешті прегътіоре де зпѣ проектъ de statte пептъ о социетаде літератъръ ші квітъръ преоте тутъ комітіката de кътъръ Есчел. Са Dn. епископъ Andrei barone de Шагна прін жърнале рохъпешті публікалъ постъръ дп ачестеа пърдъ а прописъ о деплінъ вънкъръ. — Съпѣ таі вине de ani доъзъчеи, де къндъ рохъпіл прівія къ доръ неспъсъ ші тутъодатъ къ брешкаре симъръ de зміліре la челе таі феъріте дпсоціръ, ревніві, аднърі але бъргадіоръ de alte націоні din патріа ka ачестеа. Коло академія штюндіфікъ, ічі соудітате пептъ квіпштида патріе (а сасілоръ), алта евъръш археолоцікъ ші дпкъ алта пептъ агрікътъръ; аїреа соудітате пътърбъш ші дпсфальтъръ де респектъ знеі тітълъ de піссе; престе тутъ симптоме дпведерате de o відъш ші актівітате пітербъш а спірітъл отенескъ. Нашаі рохъпіл се пъреад къ тутъ се таі афъл квіпштида дптъръш комінъ торъръдъ алдъ знеі ерн de міэзъпопте. — Ші къ тутъ ачестеа пічі зпѣ рохъпіл de чеваш квітъръ нз допмія, чі еі кондамнація ла торте національ ші торалъ прівегія, сферія, тъчка, пептъка нз кътъа грънреа лоръ съ лі се дппкъте de крімъ. —

Младътівъ червлій къ астъзі орі ші кътъ дптирецівъръріде дп ачестеа прівінъш с'аі таі скімбатъ чева спре таі вине; астъзі дпкаі ni се дз воіз de a не дптълні къндъ ші къндъ зпїл къ алдъ. Ашеа не плаче а креде, къ тоді ачі съвокріш la петідінъеа din Iznik не каріл дп іеръш ші тіжлобчє de a кълъторі, нз воръ ліпсі а төрче не зіоа дестинатъ la Сібіл спре а фаче о дпчепътъръ зпїл інсітітъ, але къръш фолосе дп вітторъ нз се потъ прекалкъла de нічі зпвлъ дінтре noi kontімпранії.

Нз крідемъ къ се ва оғіл німіні дінтре noi de шоптено пекълітіе але зпора: „еатъ рохъпіл евъръш се аднъш;“ чі деспре дінділіе ва ашеа квіацілъ de a се фолооі de дпентъл каре і с'аі реквноскътъ *). —

Brasovu, 8. Martie. In caușa ajutorirei tenerimei scolare gimnasiale si a junimei juridice avemu se facemu mai multu decatatu sa facutu pană acum. Unii au jertſitu multu si merita recunoșcintia. —

Ce au facutu Brasovenii in anulu acesta pentru ajutorarea juristilor său gimnasistilor mai sermani, inca totu nu potem refera, pentrua credu ca acum inca totu mai cercula său va mai cerculă — o subscriere in favórea ajutoriului lor —, pe candu unulu, doi siau si tramsu contingentulu marinimosu la comitetulu din Sibiu, d. e. Dn. neguț. Teodoru Ciurecu, care afara de 100 fior., tramsi pe an. acesta mai apromise pe patru ani viitoru totu pe atata. Deci se spera nu ca curundu se va incheie consemnatiaunea in eare credem, ca voru esecela toti iubitorii de a vedé asecurata esistintăa națiunei prin imultirea intielegintiei ei, a angerului aparatori de interesele si viétiua nostra nationala; si se voru intrece a grabi cu contingentulu si dela Brasovu si din Sacele. Se ne aducemu aminte, fratilor, ca in sperantia de a fi ajutati ui se imulti tenerimea academică in estu anu, ca nici odata; ci durere, ca din 52 ce se aflara in Sibiu la urditalu cursului in drepturi vr'o patru in si fura silici a-si parasi studiele din lipsa midilócelor. — Unu semestru a trecutu; se grabimu dara si noi cu totii a confaptui spre sprijinirea celor ce se mai lupta cu lipsele vietiei.

Solid'a nostra intielegintia din Ardealu a pasit u inca de asta véra spre a pune si aici man'a de ajutoriu, precum bine scim, incredintandune chiaru si noue aici primirea de astfelu de ajutore si imparatirea lor. Noi si primiriamu dela D. protopopu Alessandru Tobi a si spre scopulu acesta 50 fr., dela Dn. protopopu Gregoriu Mihali, adunarea contingentului apromis de catra mai multi insi dupa capitalul suptuscrisu de ei: 50 fr. si dela Dn. preotu Bartolomeu Baiulu apromiterea de 60 fr., care acesta ei si dede că ajutoriu junelui Georgie

* Aduñarea literaria pote se tienă două, multu trei dile.

Gimbăsianu din Brasovu, gimnasistu in Blasius. Care i si tramite prin noi multiamire publica pentru exemplarea Dusele generositate si ardore pentru inaintarea binelui nationalu. Altii 200 fr. darmiti de comun'a bisericăsca Bistra sunt meniti, că se remana de capitalu pentru unu fondu, ce s'ar poté infiinti spre scopulu ajutorirei tenerimei române la continuarea studielor mai inalte. Din cele dôve stipendie prime se tramitu 70 fr. m. a. la venerabilulu comitetu respectivu in Sibiu spre a le folosi intru ajutoriota juristilor celor mai scapatati si mai bravi, eara 30 fr. m. a. se incredintieza, D. prof. Ioanu Rusu din Blasius că ajutoriu pentru Mihaele Strejau, unu primu eminentu in cl. VI. a gimnasiului superioru de acolo inse fora midilóce de a si poté continua carier'a invetaturilor. Acestea pentru cunoșcintia respesivilor memri ai comitetului din Sibiu. Si facu totuodata atenti pe om. cititori, ca dupa scirile primite despre necesitatile acestui incepuru atatu de Imperativu, ni se reclama totu putintiosulu ajutoriu din tôte partile, pe care nimene se nu'l retraga din ceea ce pote. — R.

Лънгарія комітателе нз съ потъ дппъка къ лециде фундаментале din 26. Феврваріе ші съ хотърескъ къ нз воръ трімітіе денптациј дп сенатъл имперіал, фіндъкъ лециде лънгарія нз штіл de астфелд de сенатъ, къ тутъ ачестеа денптациј да діетъ съ алегъ ші съ прегътескъ, ка діета съ трактезе къ Biena дп кавса сенатъл имперіал. — Прімателе съ афъл дп Biena, зnde съ консѣтъвеште къ бар. Вай ші алдъ прімілі кът ар пътэ дппъка лънгарія таі къ фолосе пептъ лънгарія да 'Маестрате. — Денптацијеа стъбескъ дпкъ съ афъл аколо, спре аши траце жаръ да бъде кътъ ва пътэ.

Beiusiu, 11. Martie n. 1861.

... Mai una. On. jude, carele că omu alu an. 1848 trebuie se pretinda libertatea prelului, si libera sprimare si comunicare a cugetelor si ideilor, se vede ca nu intielege pe deplinu spiritul legilor anului numit.

Caci sosindu pe la noi o cartică intitulata: „Cuventu catra populu romanu, cu tintire la alegerea oblegatilor“, si acésta in adeveru invetatura folositore pentru poporu impartienduse in provinci'a nostra, Domnul jude tramise o provocatiune tonante Domnului, dergiute gimnasiale „ca ce pamphletu (rōpirat) cu prepusu au capetatu, de unde si cum entéza alu impari nelegalmente fora de scirea lui, dreptu aceea indata se le tramsa exemplariele lui, cu relatiune justificatoria, sub greumentulu investigatiunei oficióse.“ Noi despre partene, nu sciu pe ce § ar' fundá laudatulu Dn. jude aceea investigatiune, caci in articululu alu 18 alu legilor din 1848 n'a gasi basea ofitata. Altintre pentru incunoscintiarea Domnului jude i anuntiamu, ca acele carticale sunt reslatite in totu comitatulu Aradului si a Bihorului, apoi inainte de asta cu o septemana se tradusa la Orade in limb'a ungara, dreptu aceea se nu cugete ca va fi meritulu descoperirei alu Domniei sale.

In 14. Martiu va fi la noi alegerea ablegatului dietale. Fratii magari se opintesecu alu alege pe prota celu vestitu gr. n. u. din Beiusiu, eara partea romana pe advocatulu Petru Paul.

In comitatulu Bihorului ar' trebui se se aléga deputati romani la Beiusiu, la Tenke, Aleșdu, Margita si Ugra, caci in aceste cercuri alegatoria majoritatea poporului e a romanilor. Inse óre nu se va intemplá ca la an 1848 séu dóra si mai reu? Cateva dile si vomu vedé. — (Va urmă.)

Кроадіа нз гітеште, комітатъл din Argramъ оѣ тръмісъ зпѣ чірквадаріє по ла тутъ комітателе лънгарія ші Кроадіе дп каре доженеште по mariaprl ka съ се лепеде de фантасмѣ de a фаче о Mariapie mape пъль la Балканъ ші Marea négrъ ші съ се дпторъкъ la идея корбні съптълі Стефанъ, чеа прімітівъ, каре алдъ статъ дінтр'о конфедерацие de попоръ, еар' нз дп спірітъл de a ле decnagionaliza ші а фаче о Mariapie mape, каре дп tendingile сале e таі авсольтістікъ de кътъ авсольтістъл ші таі централісътъре de кътъ система лі Бах, кът аї зіче: ласъте неатмъзде de nemítъ, ка съ пътетъ noi mariapiza пъль la Балканъ ші Понтъ.

O astfeliv de adresъ ar' фі къ скопъ а съ тръмітіе ші din partea комітатelor рохъпне la тутъ комітателе зпгврещті, ка съ нз лъсътъ пічі o окасіоне de a ne пътэ дпцелене по калеа дретълъ ші a франкене. —

Cronica esterna.

Къвътареа Пріцълъ Наполеонъ.

(Capetu din Nr. tr.)

Маі дпкolo фаче o ревістъ аснпра пачеи dela Вілаfranca, o фінпарте дп співлаштіші ші классле; чеа с'аі регълатъ дпдатъ, кът фі чедереа Ломбардіе, еаръ dopinçe deонре Тоскана ші Modena дппъ лъпці десватері се прітіръ пътai дп прелімнапіе пачеi; отіпглатъ дпсъ фі, къ дппъратъл Наполеонъ пічіодатъ нз

ва сфері, ка Австрія се дитрівівъ дн фавореа дзчелві ші пічі пріп тінте съ п'ї трактъ а се амстека дн чева де фелізі ачеста.

Франца а дитрілітъ кътъ de біне апромісіоніле, къчі еа а ші датъ Австрієи о сутъ de 100—120 de mil. днайніе фъръ се фіе фостъ овлігатъ ла ачеста. Апоі дитрівъ:

„Ах лакратъ Австрія къ асеменеа леалітате?“

Ед вреа а ворві оічі п'їтai десяре о класівъ прівіторе ла леционілъ тагіард. Се фъкъ ad. днвоіре къ Австрія, ка влгврі че дитраръ дн сервіцілъ піемонтерзъ къ вбіеа дитрератлъ съ потъ тірце дн патрієші фъръ фрікъ де пріонірі.

„Ера респікатъ дефітъ, къ п'ї се ворві сілі а днтра дн ре-
ціменте австріаче; къчі вл фечорь, каре е дншіратъ дн ре-
ціментъ австріакъ, елъ е асеменеа таі таілъ влні ташіне, де-
кътъ влні отм.“ Апоі зіче, къ аре ла тінъ о консептъчніе de
старі влгврі, карі дитроркнідсе акаст, аколо фъръ влтаду ші кра-
чіад, алді аікітілі ажнгнлъ ла граніцъ фъръ днкіші дн темпіцъ
ші п'їтai днпъ б. септътъні фъръ асентаці дн арматъ. Елъ потъ
адчє ші таі таілъ п'їтai де ачестеа днаште, дн поі фіндъ
еле преа къ тоглъ днръ де респікатъ, ле чіпотеште
сенатлъ, 500 алді леционарі тоглъ аша алд п'їтъні шч. ка чеа че
доведеште къ дитрератлъ ші а дитрілітъ апромісіоніле dela Ві-
лафріанки. „Австрія е ачеса, каре п'ї ші а дитрілітъ овлегьтін-
теа дн модѣ леалі. Аічі ворбеште къ бътае де жокъ десяре
Пріпішателе італіене каре акіт супт піемонтеze ші десяре
апексареа Саваадіеі ші Нідеі, де юнде трекнлъ ла трактатеа din
1815 зіче:

„Політика франчесъ требвю съ реопекізъ трактателе: то-
тіш чеа че се діне де трактателе ачестеа (din Biena 1815)
коре алд искъ пічорвлъ Европі пе пітвлъ Францу, ноі требвю съ
де бъльстътъ, съ ле сферітътъ, де кътре оп не дъ тъпа.
Кътъ Франца а фъкътъ ачеста, токта ачеста е glorіa імпері-
ліи челві поі.

П'їтъ атвічі ера ачеле трактате п'їтai къ врео кътева де-
терітъчні, че ле конпіндеа пентрі лібертатеа Европеі ші спре-
давна постре ачеле се рдсеръ. Аша спре спытътареа постре
се къкасеръ челе din Krakovіa, пентркъ п'ї се прецвіа конспітъ-
ціонеа Полоніеі, ші апоі де кътре опі веніамъ поі дн акітіпе ні се
п'їпеа днайтре респектареа токта ачесторъ трактате. Еі біне!
ачеста е glorіa днпір. Наполеонъ къ елъ леа фъкътікътъ. — Елъ
п'ї таілъ с'а дндоітъ: къ аскіцітлъ савіеі сале леа тъітъ ші
попорвлъ дн е таілътіорі пентрі ачеста! (Форте біне! форт
адеверат! дн стрігіа сенаторі!). —

Днчептънлъ Пріпілъ а ворві деспре кавса Ромеі меморъ
днпір алеае епчіліка Папеі, каре дн контра днртвілъ Фран-
чесъ, фъръ де прещтіпцареа гвбернілъ днпірътескъ се тръмісе
din Roma дн Франца, ad. скрісбреа Папеі дн каре'ші афіріа
днштапій. Днпітъ кавса къ днспітреа цепер. Ламорісіеръ de
командантъ днайтре де че ар фі вртатъ вбіеа Францу, пентркъ
Папа съ арате лвтіл, зіче ораторвлъ, къ пеаі датъ о палтъ. Маі
днаптре се провікъ ла політика лві Наполеонъ I. фадъ къ Папа
„кътре ші непотвлъ ретъпе крединчосъ“, зіче Пріпілъ. „Днпі-
рътвілъ рекноште, къ ар фі п'їтai о кітєръ а лъса пе харта
Італіеі о патъ de негреалъ днпіче пордвлъ ші тезвлъ Італіеі с'а
контопітъ днпілъ статъ ліберъ. Контрарії політічеі постре се
днпіржескъ де спірітвале къ чеа Імтісъ днпір'о
персбіп; поа, dap, пічі елъ п'аші вреа ка Днпіртвілъ, днпікъ кътъ
днлі е шефъ лвтісъ съ фіс ші спірітваллъ тей. Де че днсь
се п'їліе валбріе пентрі Roma ачea, че аре пентрі Париж? —
Ор суптеді Dвостръ дн адеверъ де пърере, къ преотвлъ п'ар фі
неміка днндацъ п'ар авé цендармъ льпгъ cine?“ — Deачі трече
ла Неаполеа, ескісъ пе Гарібалді ші пе Вікторъ Емануелъ пеп-
трі піттареа лорд днпір ліберареа Італіеі ші апоі трактатъ
зіпіреа:

„Днпіртвілъ,“ зіче, „а рекомандатъ італіапілоръ конфеде-
ръчпеа днсь п'а вртатъ съ ліо сілескъ; зіпіреа Італіеі че е таі
твітъ заче дн інтересвлъ Францу.“ Респініе арпікіа, къ дбръ
Франца ар вреа а къштіга врео влкъдікъ din Italia ші зіче, къ
ка тълтъчітірі алд гвбернілъ імперіалъ афіртъ, кътъ Днпі-
ртвілъ п'ї ва спріжні пічі о претеноіпе dinastікъ дн Italia, ші
пентрі фаміліа с'а пічі къ вісізъ де врео ідеа diktatъ de ambі-
ціонеа персоной.

„Хпізпеа Італіеі таі заче дн інтересвлъ Францу ші де
ачеа, къчі еа е сінгірвлъ тіжлокъ де пріпенцъ спре а поте фъръ
ресбелъ, пріптр'о пропагандъ цепераль, модіфіка трактателе dela
1815. № крідъ, къ Dвостръ веді асла альтілъ, челъ п'їпілъ астъзъ,
къндъ ші тітъ втіра де п'їпір а днспіртвілъ дн какса конфіні-
лоръ де кътъ Italia; аліатвлъ челъ патріалъ дн Францу е Italia,
ші елъ п'ї въ ворвіскъ деспре таілътіреа попорвлъ, чи п'ї-
тai де інтереселе лорд. Кътъ п'їтеді Dвостръ алфелів преозіпніе,
къ де алд днкоіло днпілъ днпілъ шірд льпгъ de ani п'ї ва фі Italia ес-
песь үрзі чеі веішіче а Австріеі. Атвічі днсь влкълъ еі аліатъ

п'їтai ле Франца, Italia пречепе ачеста, тоді італіені о претенції
ші о ворві пречепе фъръ термінъ. Саре а реформа харта Европеа
din an. 1815 дн інтересвлъ Францу еа віа влтвілъ тіжлокъ
декътъ етапчіпареа Італіеі, ші п'їтai влкълъ Італіеі поте фі ресалтатвлъ етапчінізіонеі еі. Въ днпірві Dom-
ілорд тел, че сервіцъ ал фъкътъ Пріпішоріл ачестіа, карі о'аі
чертатъ пентрі пітчеле Італіеі? Ка се с'єтene diokopdie, ка се
днлеспескъ днпірвілъ австріаче ші спаніоле, спре
a deckide влікъ кътпі de вътъліе інфлінідеі din фаръ? Оріціна
тіблелорд гвберлъ, попорала оріціве ешітъ din днртвілъ de ач-
ціре ші оріціна п'їтіа (романъ), ачеста е клеілъ аліапуе
Франчесо-італіене; тіблеле гвберлъ ошті ресалтатвлъ волтвлъ влі-
версалъ дн контрастъ къ dinastіе веікі. Тіблеле ачестаа по-
поръ ошті рдітре пріпіл солідарітатеа пріпінівілъ волтвлъ вліверсалъ
ші а с'єверанітатеа п'їтіа. Мал днкоіло зіче, къ п'ї поте с'є-
фері кважлъ зісъ de вътълъ Меттерніхъ, къ „зіпіреа Італіеі
е п'їтai влікъ концептъ, о ідеа цеографікъ, къчі еатъ днртатеа лві
Дунайзъ: б. anі днпілъ тіртеа лві Меттерніхъ, днкарпітвлъ init-
ілікъ алд Італіеі ші Францу, ал днпірсъ ворбеле ачестаа de съ
поте акіт апіка ла Австрія, къчі алі се поте днпірба: „Та
Австріе, че ешті та астъзъ? Зіде ешті та? Дн Венеція ла
італіані? Дн Песта ла влгврі? Дн Заграбія ла славії meridio-
налі? Дн Боеія ла славії nordічі? Дн Леоноле (Летбергъ)
ла полоні? Бал п'ї, та п'ї с'єті пекіліреа, та ешті п'їтai аколо
влікъ ажнпе таілъ ші таікета, влікъ ажнпе влілъ корпорал-
ілорд таі. — Днпітътатеа влітатеа Італіеі алд рекноскіт'о ка-
тера пресіанъ, сенатлъ Францу дбръ п'ї ва ретъпе дндерентвілъ
el; тоглъ асеменеа рекоміндъ еа (катера пресіанъ) ка къ каіса
Венеціеі съ се таі аштепте, съ се артезе, съ се днпілігъ къ
Францу, се къштіце італіені опініонеа п'їлікъ, п'їтai се п'ї
днчель влікъ че пе пріпітъ ші гръбітъ. — Дн фіні еарші вініе ла
Папа ші зіче:

Роша, ачеста е акіт проблема.

Мі се паре, къ п'ї е п'їтai лъса пе Папа дн nedio-
п'їтата с'єверанітатеа спірітвалъ, къ лібертатеа акціонеі (de a l'Ікра)
каре і асекірэзъ nedendindia tіmporalъ. Арпікіа влівіреа
престе влікъ п'їлъ алд Ромеі, ші веді обсерва влікъ че естраорді-
нірів фъкътъ де патръ. Тіблелъ деспарте четатеа, дн партеа
дреантъ ведіці четатеа католічіствлъ, ватіканъ Съпілъ Нетръ,
ші цертвілъ стългъ ведіці четатеа античілорд чесарі (днпіраци
романі). Ведіці таітеле авентілъ ші тоглъ ресініоченціе Рома
імперіале (лармъ ші тішкаре). Ше цертвілъ днртвілъ e Roma,
влікъ дн тіпірілъ пресенте с'аі рефліцітъ партеа чеа віталъ а
католічіствлъ. Ар фі припіл таітіпъ а капачіта пе Папа, къ е о
п'їтітате, п'ї зікъ съ се сілескъ, ка съ се ретрагъ аколо. Ар
фі посівілъ днпіртвілъ ачестаа аі гаранта nedendindia лв-
тібокъ. Лвтіа католікъ і ар фі асекіра влікъ вліцетъ, днпікъ кът че
спліндіреа реледіпі; ші і ар да спре dionysічніе ші о гар-
пісбіп; еа (лвтіа) п'ї поте фаче, ка влікъ лакръ омпескъ се ре-
тъпъ пестрътвілъ пентрі веакръ, днсь ачеста е кіаръ, къ влікъ
вліцетъ католікъ аре челе таі посівіле гаранції, дкъ се ва га-
ранта de тоглъ изтеріле европене. Елъ ва фі таі сеекръ декътъ
ревеніе Съпілъ Сказнъ. Къчі еатъ ші Ротшилдъ din п'ї-
п'їтілікъ днпірвілъ пресенте, чеа таітіпъ таітіпъ таітіпъ
с'єтіе се днпірзіе, къндъ таі тоглъ пресіце с'єтіе с'єтіе, че
вліцетъ католікъ гарантатъ ва фі таі сеекръ. „Елъ крідъ къ ned-
endindia Папеі поте дн тіпілъ ачеста а фі обіектъ de чеа таі
днлітъ реверіпіцъ. I-се поте лъса о жріцідікіпе спечіалъ ші
алта шестекатъ пентрі каіврі контраверсе, лші поте цініе фла-
твіра са прошріе ші тоглъ касеіе din п'їтai партеа чеа тоглъ і се
поте пріпітъ ка пропріетате.“

Ачеста се поте цініе de о кітєръ, днсь кът чеа таітіпъ прі-
віте ла днчептъ de newte кітєръ (латіпірі, фантасме) с'єт ре-
алісатъ таі тързі. Къндъ кътпіпітъ къ тінтеа п'їтai фаптеле
компілініе din anі din вртъ, къці бързіці серіоші ші de маре
п'їтіпъ ле дінеа пе ачеле ла днчептъ п'їтai de newte вісірі ші
зіоніе. Декъ ресолвірілъ с'аі фъкътъ пеапърате, требвте с'є
афільтъ. Кътпілъ п'їтai престе къціва апі днайтре ші веді
вітілітвілъ акіт капъ ал католічіствлъ, ал кърві ѡтпірілъ е п-
п'їтіпіцілъ, ва фі шъпіе поішпіе пефенденітъ ші обіектъ de ре-
веріпіцъ цепераль; дн Roma, чентрвілъ католічіствлъ, ап'яратъ de
грапіце недінітате, ва ста таі пресіце de тоглъ греле реле ші
десватеріле челе тікълобе, дн каре фъръ воіе дн ведемъ п'їтеле
— ферітъ de орче вісколе омпешті. Къндъ се днпітъпъ дн
Roma врео топст्रіосітате, къндъ ексадтациі днпірпіндъ врзпілъ
насі рідікілъ ші demпіl de комісеръчніе, п'їтеле Папеі се п'їпі
дн леялъ таітіпъ кът чеа таітіпъ ачеста. Ачеста е о п'їтіа. Католі-
чіствлъ поте п'їтai аша къшліга, декъ 'ші ва веді пе Папа дн-
п'їр'о ресіаціе днпірвілъ таітіпъ de реверіпіцъ, де юнде ва domui
престе тоглъ ші п'ї ва denende dela nime. Дорескъ спре днке-
ієре, ка din oinblъ adnanguе ачестеа дн локъ de врзпілъ кввілъ
ірітъчіосъ с'єт de вртъ кът чеа таітіпъ о п'їтіпъ ші влікъ с'єверанъ, п'їтре

каре, кътезъ а зиче, къ Франца аре пътни симпатии, съ се ръдише о воче кътъ Сънктъ Пърнте, каре съ зикъ дп контъ la чеа че i се zice дп an. 1847: „Лицелепчие (сапиенцъ) сънте Пърнте, аскълъ de садълъ филоръ тъ че mai адепиторъ, а къроръ симпатиа нв о пощ траце la фандоиель, каре дп тъто не порочире тъсторъ 12 an din 8ртъ шиа датъ ажъторъ. Прѣдепъ, Сънте Пърнте, ши фъ політика императълъ inepiratъ de debica веке: „Фъ че'ш катъ се факъ, апои вънъ че ва венъ.“ Ши фике'ш къ аплаудареа адъпънъ сепатълъ.

Тотъ сепатълъ Франци с'а юесолвът дп фавореа впите Италия ши Италия акът аплаудъзъ ювенемънте ачестеа. Кавоа сріакъ фикъ тотъ нв е хотържть; Рсия дпъ се дпвоиеште къ Франца ла прелгнїреа окъпациенъ, ши de ачи конкіде лътъа, къ Франца къ Рсия еаръш шиа датъ тъна дп какса ориентъ, каре нв фитързие а еши дп антиоочена ювенемънтелоръ, къчъ солвъ ръсескъ din Константино поле Лабановъ дш артъ de пощ петъмънтиреа къ тъсвръле лътъе de Портъ пентъръ ексекутареа лътъоръ de егалитетъ фитъре крештълъ ши търчъ.

Търчия дпъ се прегътеште de ресъоиа ши 'ш' фитърецеште арматъ, 80 mili pedif' къ официръ lop' с'а ю тръмът дп mai тътъ пърцъ але църъ. — Арифъ Паша инспекционъзъ фортърделе, оптъ ший търпе съ тръмът дп Далмациа кътъ Антивари, ши ачбата о факъ атвчъ, пе къндъ жърналъ Рсия предикъ еаръш кръчидъ дп контра търчилоръ спре аи гони din Европа ла Месопотамия.

„Преса de Парижъ“ din 9. Мартъ пъвлъкъ о скрибре а лв' Клапка ши Търп, прп каре факъ атепъ пе упгъръ, ка нв кътва съ се ресъоиа фъръ тъмът, къ аръ периклита тъто сперапделе. — Дела Миланъ се скриш, къ Търп въ фъ тъмът 42,000 пъпдъ de штерлътъ дела Аргълия пентъръ еспедициенъ лътъонъ магиаръ, каре къстъ тай пътъ din italians. — Каваръ ши Наполеонъ а фъкътъ о легътъръ пентъръ ажъторъзъ фитърътътъ la Ринъ ши дп Ориентъ. —

РСИА. Двпъ релациенъ din „Петъръвъръгъ“ с'а дпнътъ аколо дп 25. Феврър. а. к. влтъма шедингъ а сепатълъ империалъ дп привънда педикъръ скълъвие. Императълъ двпъ о къвътъре лъпъ дп фина къ о маюритате de вотъръ а дефътъ аша: Склавъ (юбацъ) капътъ денънина с'а лъвертате персоналъ. Легътъра de пъпъ акът фитъре проприетъръ ши дъранъ ши а лътъ капетъ. Църпъ капътъ касъ ши гръдинъ de легътъ ка проприетате а с'а, ши пе лъпъ пресълъ дефътъ din партеа гъвернътъ лв' съ ва да кътъ о парте de пътътъ пентъръ економътъ ка de 8—16 холдъ сътъ по-гъне пентъръ вънъ свълътъ, двпъ деосесириа гъвернешентелоръ. — Манифестълъ имперътъскъ о гата спре пъвлъка. Еакъ къ ши Рсия деслъгъ ландърълъ робиенъ, пре къндъ Ирпичнателе фикъ тотъmai амънъ дп проприетъръла клъкашилоръ, чеса че ле пътъ траце о таре двпъ песте сокотъла вътърълъ. —

Дп Варшава се mai репециръ demonстрадъле полонесиоръ дп 27. Феб. къ процесионъ din беорицъ дп сътъхъръ, къ каре ока-съпъ къзачъ бажокоръ попорълъ ши преодимеа din фръпте бъ-тъндъо къ бичъшка, попорълъ арънъ къ тинъ ши пътъ дп еш' ши тънъ деде фокъ ши се оторъжъ 4 персъне, фитъре каре ши вънъ съдитъ франчесъ, пе каре попорълъ le дасе прп четате пе скъп-дъръ, ши ле артъ консълътъ франчесъ, ръгъпълъ се релационе заа ла Парижъ de челе, че се факъ аичъ — азтеле се ръпъръ. Дп 2. Мартъ ла фитъръпъреа ачесторъ жертве съ адънъ о тъдъиме de бътънъ ка о сътъ de miл ла фитъръпътъре, фъръ ка съ се фие mai фитъръпътъ чеса. — De атвчъ е линъште, ши о комисионе de четъденъ къ полъцианъ патролъзъ пътъе пентъръ свълъпъреа ор-динъ. Се аштъпътъ къ перъбъреа ресъпъслъ la адреса тъмътъ ла Императълъ, дп каре дш аръпълъ дрепълъ националътъ. — Търпе de a Боливия ши Нодолия се тотъ двпъ дп Поло-ния, къчъ недъмеритъ претенционе а националъ дъсъфълъ пе тотъ локълъ таре фитъръжъре. —

— Жърпъ „Чесъ“ din 5. Мартъ скрие, къ гъвернълъ ръсескъ аш деспоиатъ банка полъпъ de тощъ бани че i авеа ла касъ, фитъръпълъ каселе бапчъе къ тънъдъ ши лънъдъ din ea комисарълъ гъвернълъ къ сине 8 тънъоне ръбы de арцъ. — Се паре, къ Рсия фикъ вреа ка съ татързъе о ресълъре дп Варшава, пентъръ ка съ'ш' пътъ порни тънъдъ кътъ гранъца австр. фъръ фитъръпътъ дп партеа пътерълъ. — О таре тънъдъ de таршалъ побълъ поло-неzi, гъвернаторъ, кътъръ ши консълътъ de статъ ши аш datъ di-мисионъ din серъдълъ ръсескъ, din какса тракътъ къ францълъ. —

МАРЕ МИШКАРЕ АНТРЕ РОМЪНІ DIN APDEALЪ.

„Ордина съ totълъ decfъкътъ ши търъбрать, о ръвътъ чеса епистоль волантъ черкълъзъ пе totъ локълъ фитъре рошъкъ. Четъ-

дъя din Клъжъ чеа пъпъ акътъ пъръсътъ е спикътъ къ тънъръ. Есте але пъвлъкъ ши „Преса“ din Biena дп Nr. 68 din 10. Мартъ дптъро коресpondицъ къ датъ Пеота 9. Фебр. ръзиматъ пе ко-реонденте лв' „Коръпъ“ din Алва Жълта.

Дите къ Преса штие mai тълъ de кътъ noи; ши къндъ noи арътътъ о виедъ mai десгъецътъ, mai конституциональ, mai лъберъ фитъре църтъ легалъ ши аш вънъ къвънъцъ, автора ле ар' венъ ла сокотълъ съ пе факъ револъционъ! ка съпътъ стеата ачеста съ пе intимидеze, ка съ пе дътъ тъпълъ легате ши съ пе лъстълъ ка съ пе тъпъ еаръшъ din дъръпътъ ка пе пеште вите каре вънъ воръ вреа. Аш! рошълъ револътъзъ mai de апроне дп Лъгошъ, къ нв саъ лъсаидъ съ фитърътъ магиаръ по еш' токта аша двпъ кътъ ар' фъ врътъ; аш револътъ дп Арадъ, Тимътъра, Бихоръ ши акът револътъзъ de пощ дп Кюаръ, дп Солникъ, дп Сатътаре, фитънъ ли саъ деслъгатъ лътъа de аш ворътъ, ворбескъ ши воръ воръи ши еш' дп фавореа фитърълъоръ сале ши воръ стрига дп лътъе: къ е тъпълъ totъ че нв е адъвъръ! къ е душълъчънъ totъ че нв е дрептате! къ че е аш' лв', пе ва лъса din тъпъ пътъ одатъ, аста е револъцънъ лв' Коръпъ ши а Пресеъ? ! Дпъ чеса че скрие ea de епистоль волантъ ши алътъ чева тъшкъръ перикълъсе дптъре рошълъ е о дефайтъ гъль ръвътъчъсъ еш'тъ din прътъ de a пътъа ресъи ка съ ресъескъ фитърътъ артъкала din лътъа din 1848 deонре търъбрътъоръ, бътоготъ. Рошълъ съ афъ дп чеа mai таре линъште ши вънъре, дпъ че е дрептъ ши таре дегътъмъ аш' апъра дрептълъ че ли се каде ор' дп че адъпапдъ ши ор' дп че фитърътъръ, тоцъ къ о inimъ ши къ вънъ къщетъ, ши динъ пе ачела de бътоготъ, каре съ фитъръдъ ка totъ фелълъ de метехъне, дъръ л'ар' пътъ еаръшъ съпрематика.

Рошълъ штие къ дъшътълъ лв' воръ дпчърка ка съ'лъ факъ киаръ ши револъционъ! ши de ачела елъ ва фъ чеълъ mai пачкъвъ, ши 'ш' ва апера дрептълъ пе къ тъчъка чи пе калъа конституциональ, ка тътъ червъта флегътъ, дпъ чеълъ din дрептъ кътъшъ de пъдънъ.

— Жъпимеа рошътъ din вънъсерътъате Bieni емъсъ дп „O. d. P.“ Nr. 65 o епистоль тонъгоръ кътъ кондакътъръ магиаръ, провокъндъ, ка съ пе респектъзъ бърбадъ поштъри чеълътъ де пацънъ, прекътъ е пълъ din чеълъ mai стимъшъ ши mai теритътъ Domъnъ Andrei de Мочони, фостълъ сенаторъ империалъ, десире каре азъциръ din ръпъръ, ка дп адънъца цепералъ din Бечърекълъ таре дп 6. Фебр. партъда магиаръ въ комитатълъ Торопътълъ Чаръ фъ штерсъ din консъмъчънъа пропріетърълъоръ чеълъ фитърътъцъдъ ла репрессътъреа комитатъшъ, съпътъ къвълътъ, къ аръ фъ търъбрътъоръ? (Бътоготъ.) Оаре адъвъратъ се фие ачеста фитъ а магиарълъ?! — Аштъпътъ къ перъбъреа съа din дозъ! ор' адъвъръреа ор' деминъшъреа еш', къчъ о фитъ ка ачеста аръ аларта фитъръга Европъ ши аръ съпа гръна ла фитъръга стимъ а партъдъ ачелъ влтъстичъ магиаръ, каре нв е de ажъпълъ къпътъ пентъръ а дозъ жътътъte din секълълъ алъ 19-леа ши въ пътъръзи.

— Гр. Нъдажди Ф. въч-прешединъ дп сепатълъ империалъ с'а пъсъ дп diononiveritате пентъръ алътъ серъпъ de статъ.

Бар. Tadeus de Lихтенфелс e деснътъ пресидентъ ла кон-силълъ de статъ. Din деснътъ сепатълъ империалъ штимъ, къ бар. Lихтенфелс фъ ачела каре спръжни волтълъ миноритъцъ, ши каре зисъ къ вънъръ аш фостъ револъционъ! ши нв ли с'ар къвънъ премъшъреа, къндъ анои Ciorenii из ръспънъ, къ нв тоцъ вънъръ аш фостъ револъционъ!, de ачела пътъ къ меритъ педенъса ка тоцъ. — Двпъ воръа рошълътъ и аш' пътъ дъче дп спатъ. къцъ п'аш' фостъ амътъкацъ! —

— Баронъ de Салтън графълъ пацънъ съсъшти la мандатълъ Маестъде Сае вине la Сибълъ, ка се дпчъръ de вънъ дпчътъасе. —

Ечеленциа Са епикопълъ ром. кат. Dr. Йозовикъ Хайнандъ а кълъторътъ дп 10. Мартъ ла Biena.

БДЛЕТИНЪЛЪ ОФИЧИАЛЪ.

Nr. 765. 1861.

Publicare.

Къ каре съ факъ прп ачестъ de обште къпоскътъ, къ коми-ней Iapa de жосъ (Alsó-Jara), din прегъра Topdei, черкълъ Клъжълъ — i с'а ю датъ личенъ de a цине вънъ търгъ de септъ-мъна, адекъ дп тътъ Марца, ши ачеста ка емъшълъ офічизълъ de черкъ Клъжъанъ ка датъ din 22. Фебръръ a. k. Nr. 1035.

Topda, дп 9. Мартъ 1861.

1—4

Dela чес. рец. претъръ.